

Raasepori. Skärlandet, Kummeludden

Luontoselvitys 2013

Silvestris luontoselvitys oy
Jorma Pennanen
4.7.2013

Sisältö

Selvityksen laatija:.....	2
1. Johdanto.....	3
2. Aineisto ja inventointimenetelmät.....	3
2.1. Karttatarkastelu.....	3
2.2. Elinympäristö- ja kasvillisuuskartoitus	3
2.3. Muu lajisto	3
2.4. Lajien ja luontotyyppien suojele.....	3
3. Selvitysalue.....	4
4. Osa-alueiden kuvaukset	4
5. Tulokset.....	7
5.1. Kasvit	7
5.2. Arvokkaat luontokohteet ja lajit	7
6. Yhteenveto.....	7
7. Lähteet.....	8

Liitteet:

Taulukko 1: Putkilokasvit

Kartta 1: Kuviot

Kansikuva: Selvitysalueen sekametsää. (Kuva: JP)

Selvityksen laatija:

Silvestris luontoselvitys oy

Jorma Pennanen

Heikinkatu 4

10300 Karjaa

gsm 050 538 0386

esko.vuorinen@silvestris.fi

1. Johdanto

Luontoselvityksen kohteena on noin 1,8 hehtaarin laajuinen alue Raaseporin Kummeluddenin niemellä Skärlandetin saarella. Alueen raja-
us on esitetty kartalla 1. Tarkoituksena on tarjota riittävät tiedot alueen maankäytön suunnittelua varten. Luontoselvityksen on laatinut luontokartoittaja Jorma Pennanen.

2. Aineisto ja inventointimenetelmät

Alueelta tehtiin luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitus.

2.1. Karttatarkastelu

Ennen maastotöitä tehtiin kartta- ja ilmakuvatarkastelu, jonka perusteella alue kuvioitiin alustavasti.

2.2. Elinympäristö- ja kasvillisuuskartoitus

Elinympäristökartoituksen yhteydessä inventoitiin kattavasti alueen kasvisto. Inventointityö tehtiin kesäkuussa viikolla 25 yhtenä maastotyöpäivänä. Havaittuun kasvilajistoon sekä elinympäristöjen rakennepiirteisiin perustuen määriteltiin luontotyypit sekä arvioitiin niiden edustavuutta ja harvinaisuutta. Samalla arvioitiin alueen soveltuvuutta eläimistöille, erityisesti direktiivilajeille. Luonnonarvojen perusteella arvioitiin myös alueen soveltuvuutta maankäyttöön.

Kartoituksessa käytettiin karttaa 1:3000 ja GPS-paikanninta. GPS-paikantimen käyttämä koordinaattijärjestelmä WGS84 muunnettiin MapInfo-ohjelmaa varten EUREF-FIN-järjestelmään.

Alueiden rajat on piirretty kartan, ilmakuvien ja GPS-paikantimella määriteltyjen pisteiden avulla.

2.3. Muu lajisto

Muusta lajistosta tehtiin havaintoja luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitysten yhteydessä.

2.4. Lajien ja luontotyyppien suojelu

Selvityksessä havainnoitiin luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita lajeja ja elinympäristöjä seuraavien kansallisen ja EU:n lainsäädännön ja direktiivien pohjalta:

- luonnonsuojelulain 29 §: n tarkoittamat suojellut luontotyypit
- luonnonsuojelulain 46 §:n tarkoittamat uhanalaiset lajit
- luonnonsuojelulain 47 §:n tarkoittamat erityisesti suojeltavat lajit
- metsälain 10 §:n tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt
- vesilain 2. luvun 11 §:n tarkoittamat kohteet
- luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajit

Elinympäristöjen uhanalaisuus on määritetty Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin (Raunio ym. 2008) mukaisesti.

Lajien uhanalaisuusluokitus on uhanalaisarvioinnin (Rassi ym. 2010) mukainen.

Lisäksi huomioitiin alueellisesti uhanalaiset lajit (Rassi ym. 2001 & Rassi ym. 2010).

3. Selvitysalue

Alue sijaitsee Raaseporin kunnassa Skärlandetin saarella Kummeluddenin niemellä. Kallioperä koostuu kvartsista ja granodioritistä (GTK 2010, 18.6.2013).

Inventointialueen maaperä on matalasti kumpuilevaa kalliomaata. Suunnittelualan keskellä kallioiden kasvipeitteisiä, rannassa avokallioita. Alue ei ole pohjavesialuetta. Kummeluddenin niemeä ympäröivä merialue kuuluu Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpiitäjänlahden merensuojelualueeseen (FIO10005, SCI ja SPA) (Paikka-tietoikkuna, 18.6.2013)

Alue kuuluu hemiboreaaliselle kasvillisuusvyöhykkeelle (1b, Lounainen rannikkomaa).

Selvitysalueen laajuus on noin 1,8 hehtaaria.

4. Osa-alueiden kuvaukset

Selvitysalue on tässä kuvattu 2 kuviona (kartta 1). Kuvioista on lyhyt kuvaus sekä luonnonarvoihin perustuva arvotus sekä maankäyttösuositus. Aluenumerot viittaavat liitekarttaan 1.

Arvoluokitus:

- 5 Kansallisesti arvokas. Ainutlaatuisen lajin esiintymä tai erittäin uhanalaisen lajin kansallisesti tärkeä esiintymä. Perustetut suojelualueet. Vaativat yleensä luonnonsuojelualan perustamista.
- 4 Maakunnallisesti arvokas. Uudellamaalla erityinen tai ainutlaatuinen elinympäristö tai uhanalaisen lajin tärkeä, elinvoimainen esiintymä. Luonnonarvojen säilyttäminen vaatii usein luonnonsuojelualan perustamista.
- 3 Paikallisesti erittäin arvokas. Kohde, jossa on erityisiä luonnonarvoja, uhanalaisen tai harvinaisen lajin esiintymä tai edustavan luontotyyppi, joka on erityisen hyvässä luonnontilassa. Luonnonarvojen säilyttäminen edellyttää usein jotain rajoituksia maankäyttöön.
- 2 Paikallisesti arvokas. Kohteessa on joitain luonnonarvoja, joiden säilyttäminen saattaa vaatia jonkinlaisia rajoituksia maankäyttöön.
- 1 Vähäiset luonnonarvot. Tavanomaista luontoa. Kyseessä voi olla myös kohde, jonka luonnonarvot ovat tuhoutuneet ja arvoluokitusta voidaan nostaa kun arvot ennallistuvat kohtuullisessa ajassa (n. 40–60 v). Ei rajoituksia alueen käyttöön.

0 Ei luonnonarvoja. Ympäristö on tuhoutunut.

Jos arvoluokitus on 2 tai enemmän, on numeron jäljessä suluissa lyhyesti mainittu ne tärkeimmät luonnonarvot, joihin luokitus perustuu.

Osa-alue 1 Lehtomainen sekametsä

1,6 ha

Kuva 1. Rehevässä sekametsässä on kohtalaisesti arvokasta lahopuuta (JP)

Luontaisesti syntynyt kuusivaltainen metsäalue, jossa kasvaa sekapui-
na rauduskoivua sekä jonkin verran haapaa, raitaa ja pihlajaa. Puusto
on osin varttunutta. Aluskasvillisuudessa esiintyy lehtomaisen kan-
kaan lajiston lisäksi paikoin vaateliaita lehtokasveja kuten kevätlin-
nunherne, sinivuokko ja sudenmarja. Lehtokasvillisuus on kuitenkin
keskimäärin niukkaa. Lehtopensaat ja jalopuut puuttuvat kokonaan.

Osa-alueella sijaitsevat kalliot ovat kasvipeitteisiä, lajeina mm. aho-
mansikka, kallioimarre, kataja, metsäalvejuuri sekä muita kangasmet-
säkasveja.

Lahopuuta on melko tuoreina tuulenkaatoina kohtalaisesti. Maapuita
löytyy myös eri lahoasteisina. Vaateliaille eliöille (lahottajasienet,
hyönteiset) sopivia järeitä lahopuita on joitakin.

Arvo: 2

Perustelut:

- sekapuustoiset lehtomaiset kankaat ovat silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi
- lehtomaisuutta ilmentävä kasvilajisto
- luontaisesti syntyneen metsän rakennepiirteet sekä mahdollinen lahoppuujatkumo

Suositus: Mahdollista rakennuspaikkaa lukuun ottamatta muun alueen annetaan edelleen kehittyä luonnontilassa. Osa tuulen kaatamista järeistä puista tulisi jättää alueelle lahoppuiksi.

Osa-alue 2 Ranta

0,2 ha (kaksiosainen alue)

Kuva 2. Kapea, varjoisa rantakaistale on niukkalajinen (JP)

Metsäalueeseen nopeasti vaihtuva kapea ranta-alue, jossa jonkin verran niittykasvillisuutta. Kasvillisuutta ovat mm. tervaleppä, rantalampi, syysmaitiainen, pihaketohanhikki, rantapiharatamo ja jauhosavikka. Rannan edustalla kasvaa järviruokoa.

Arvo: 1

Suositus: -

5. Tulokset

5.1. Kasvit

Selvitysalueella tavattiin 68 putkilokasvilajia. Alueen lajisto on esitetty taulukossa 1.

Lajeista huomionarvoisimmat ovat vaateliaat lehtolajit kevätlinnunherne, sudenmarja ja sinivuokko..

5.2. Arvokkaat luontokohteet ja lajit

Erityissuojellut lajit

Selvitysalueelta ei havaittu luonnonsuojelulain § 47:n mukaisia erityissuojeltavia lajeja.

Tiukasti suojellut lajit

Alueelta ei havaittu EU:n luontodirektiivin tiukasti suojelemia lajeja (luonnonsuojelulaki § 49).

Ympäristölakien suojaamat elinympäristöt

Alueella ei esiinny metsälain (§ 10) mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.

Alueella ei esiinny vesilain tarkoittamia kohteita (vesilaki 2. luku 11§) .

Alueella ei esiinny luonnonsuojelulain § 29 mukaisia suojeltuja luontotyyppiejä.

Uhanalaiset luontotyypit

Alueella esiintyy seuraavia uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppiejä (Raunio ym. 2008):

- keski-ikäiset sekapuustoiset lehtomaiset kankaat (NT) osa-alueella 1.

6. Yhteenveto

Selvitysalue edustaa Etelärannikon sisäsaaristolle tyypillistä metsäluontoa. Metsä on vähitellen luonnontilaistumassa ja siten kehittymässä arvokkaammaksi. Ranta-alueella ei ole erityisiä luonnonarvoja.

Loma-asutus pirstoo Kummeluddenin luonnonaluetta ja samalla vähentää selvitysalueen luonnonsuojelullista merkitystä.

Luontoarvot turvataan siten, että suunnitellun rakennuspaikan ja piha-alueen ulkopuolinen metsä jätetään kehittymään luonnontilaan.

Rakennuspaikalla rakentamisella ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelu-alueeseen.

7. Lähteet

- Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & Tonteri, T. 2008: Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäkustannus Oy.
- Hämet-Ahti, L., Suominen J., Ulvinen T. & Uotila P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio, 4 p. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki. 656 s.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti kustannus. Tapio. 192 s.
- Mossberg, B. Stenberg, L. 2005: Suuri Pohjolan Kasvio. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki. 928 s.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A., & Mannerkoski, I. (toim./eds.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Osat 1 ja 2. Suomen ympäristökeskus (SYKE), Suomen ympäristö 8/2008. Saatavilla: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=282258&lan=fi&clan=fi>. (Ladattu 24.11.2010)
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskuksen ympäristöopas 109, luonto- ja luonnonvarat. 196 s.
- Ympäristötiedon hallintajärjestelmä Hertta. Suomen ympäristökeskus (SYKE). Saatavilla: <http://www2.ymparisto.fi/scripts/oiva.asp>.

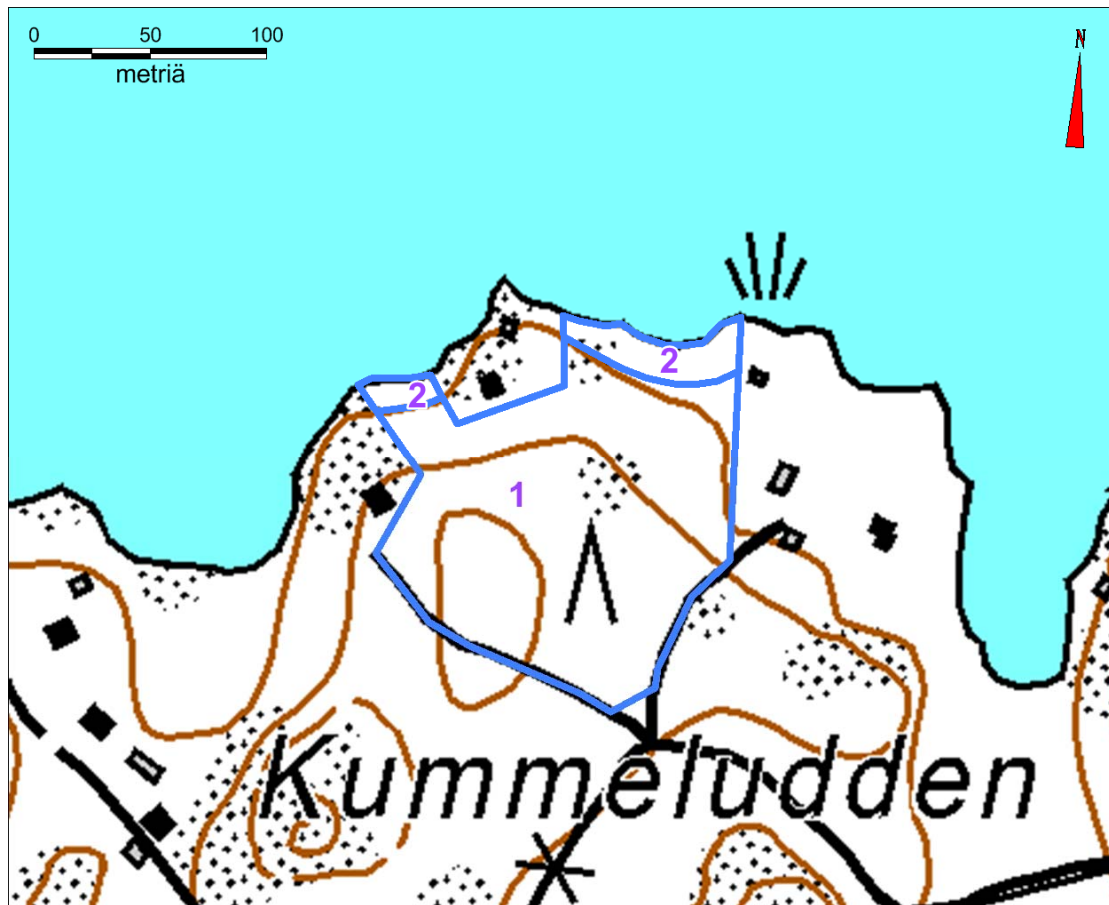
Raasepori. Skärlandet, Kummeludden – Luontoselvitys 2013 – Liite 1 Putkilokasvit (68 lajia)

LC = elinvoimainen laji

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Ruotsalainen nimi	IUCN 2010
<i>Agrostis stolonifera</i>	rönsyröllä	krypven	LC
<i>Alnus glutinosa</i>	tervaleppä	klibbal	LC
<i>Angelica sylvestris</i>	karhunputki	strätta, skogspipa	LC
<i>Anthoxanthum odoratum ssp. odoratum</i>	eteläntuoksusimake	vårbrodd	LC
<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	vårtbjörk	LC
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	metsäkastikka	piprör	LC
<i>Carex canescens</i>	harmaasara	gråstarr	LC
<i>Carex digitata</i>	sormisara	fingerstarr, vispstarr	LC
<i>Carex nigra ssp. nigra</i>	jokapaikansara	hundstarr	LC
<i>Carex pallescens</i>	kalvassara	blekstarr	LC
<i>Cerastium fontanum ssp. vulgare</i>	piennarnurmihärkki	hönsarv	LC
<i>Chenopodium album</i>	jauhosavikka	svinmålla	LC
<i>Convallaria majalis</i>	kielo	liljekonvalj	LC
<i>Deschampsia cespitosa</i>	nurmilauha	tuvtåtel	LC
<i>Deschampsia flexuosa</i>	metsälauha	kruståtel	LC
<i>Dryopteris carthusiana</i>	metsäälvejuuri	skogsbräken	LC
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri	träjon	LC
<i>Filipendula ulmaria</i>	mesiangervo	älggräs	LC
<i>Fragaria vesca</i>	ahomansikka	smultron	LC
<i>Galium palustre</i>	rantamatara	vattenmåra	LC
<i>Geum urbanum</i>	kyläkellukka	nejlikrot	LC
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	metsäimarre	ekbräken	LC
<i>Hepatica nobilis</i>	sinivuokko	blåsippa	LC
<i>Hieracium (Sylvatica)</i>	salokeltano	skogsfibbla	LC
<i>Juniperus communis ssp. communis</i>	metsäkataja	en	LC
<i>Lathyrus pratensis</i>	niittynätkelmä	gulvial	LC
<i>Lathyrus vernus</i>	kevätlinnunherne	vårärt	LC
<i>Luzula pilosa</i>	kevätpiippo	vårfryle	LC
<i>Lycopodium annotinum ssp. annotinum</i>	metsäriidenlieko	revlummer	LC
<i>Lysimachia vulgaris</i>	ranta-alpi	strandlysing	LC
<i>Maianthemum bifolium</i>	oravanmarja	ekorrbar	LC
<i>Melampyrum pratense</i>	kangasmaitikka	ängskovall	LC
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	metsämaitikka	skogskovall	LC
<i>Melica nutans</i>	nuokkuhelmikkä	slokgräs, bergslok	LC

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Ruotsalainen nimi	IUCN 2010
<i>Milium effusum</i>	tesma	hässlebrodd	LC
<i>Moehringia trinervia</i>	lehtoarho	skogsnarv	LC
<i>Myosotis scorpioides var. scorpioides</i>	luhtalemmikki	förgätmigej	LC
<i>Oxalis acetosella</i>	käenkaali	harsyra	LC
<i>Paris quadrifolia</i>	sudenmarja	trollbär, ormbär	LC
<i>Phragmites australis</i>	järviruoko	vass	LC
<i>Picea abies ssp. abies</i>	euroopankuusi	gran	LC
<i>Plantago major ssp. intermedia</i>	rantapiharatamo	strandgroblad	LC
<i>Poa pratensis</i>	niittynurmikka	ängsgröe	LC
<i>Polypodium vulgare</i>	kallioimarre	stensöta	LC
<i>Populus tremula</i>	haapa	asp	LC
<i>Potentilla anserina ssp. anserina</i>	pihaketohanhikki	gåsört	LC
<i>Potentilla erecta</i>	rätvänä	blodrot	LC
<i>Pteridium aquilinum</i>	sananjalka	örnbräken	LC
<i>Quercus robur</i>	tammi	ek	LC
<i>Ranunculus acris ssp. acris</i>	piennarniittyleinikki	solöga, smörblomma	LC
<i>Ranunculus repens</i>	rönsyleinikki	revsmörblomma	LC
<i>Ribes nigrum</i>	mustaherukka	svart vinbär, tistron	LC
<i>Rubus saxatilis</i>	lillukka	stenhallon, stembär	LC
<i>Rumex acetosella</i>	ahosuolaheinä	bergsyra	LC
<i>Salix caprea</i>	raita	sälg	LC
<i>Silene dioica</i>	puna-ailakki	rödblära, skogslyst	LC
<i>Solidago virgaurea ssp. virgaurea</i>	metsäkultapiisku	gullris	LC
<i>Sorbus aucuparia ssp. aucuparia</i>	pihlaja	rönn	LC
<i>Stellaria graminea</i>	heinätähtimö	grässtjärnblomma	LC
<i>Taraxacum sp.</i>	voikukka	maskros	LC
<i>Trientalis europaea</i>	metsätähti	skogstjärna	LC
<i>Vaccinium myrtillus</i>	mustikka	blåbär	LC
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	puolukka	lingon	LC
<i>Valeriana sambucifolia ssp. sambucifolia</i>	lehtovirmajuuri	flädervänderot	LC
<i>Veronica chamaedrys</i>	nurmitädyke	teveronika	LC
<i>Veronica officinalis</i>	rohtotädyke	ärenpris	LC
<i>Vicia sepium</i>	aitovirna	häckvicker	LC
<i>Viola riviniana</i>	metsäorvokki	skogsviol	LC

Raasepori. Skärlandet, Kummeludden – Luontoselvitys 2013 – Kartta 1

Kartta: ©Silvestris luontoselvitys oy/pohjakartta: Maanmittauslaitos, Maastotietokanta 1/2013